

# El llenguatge

## Algunes formes d'enllaç (II)

7/XI/1979

No tots els termes prepositius tenen la mateixa capacitat per a esdevenir conjuntius. Als tractats de gramàtica més extensos, agrupades en el capítol corresponent, i a les pàgines dels diccionaris de la llengua, distribuïdes segons l'ordenació alfabètica, trobem un bon nombre de locucions conjuntives que provenen de termes prepositius, amb l'adjunció de la conjunció que o la substitució, per aquest element, d'una preposició feble (usualment, de): amb que, malgrat que, salvant que, llevat que, tret que, fora que, sense que, segons que, ultra que, àdhuc que, des que, fins que, d'ençà que, de por que, vist que, a fi que, per tal que, en cas que, etc. I, encara, és segur que en molts altres casos no indicats enlloc, ni a les gramàtiques ni als diccionaris, podríem transformar, pel mateix procediment, un terme prepositiu en un altre de conjuntiu que expressés el mateix tipus de relació. Per exemple, així com diem Al cap de tres anys d'absència vam tenir notícies seves, podem dir també Al cap de tres anys que era fora vam tenir notícies seves.

Existeixen, però, sens dubte, alguns casos irreductibles, voiem dir, alguns termes prepositius que no admeten aquesta transformació, encara que sigui difícil, si no impossible, d'establir categòricament una distribució en dos grups de tots els termes o conjunts prepositius segons aquesta capacitat. Aleshores, així com, tal com deïem ahir, amb els mots fet i això evitem una omisió massa violenta ó una preposició feble a causa de la presència de la conjunció que, amb aquests mateixos mots i amb alguns altres de valor genèric — com cas, circumstància, raó, motiu, afirmació, etc— realitzem l'enllaç entre dues oracions que presenten un tipus de relació per a expressar el qual comptem amb un terme prepositiu però no amb un de conjuntiu. Usem la preposició sobre, denotant un tipus de relació que podríem anomenar de «referència» o de «concernència», en una oració com, L'orador es va estendre massa sobre aquest punt. Però si en lloc del grup nominal aquest punt convingués una oració subordinada com el secretari eludia aquell punt, i no essent vàlid, al nostre entendre, el terme conjuntiu «sobre que», caldria recórrer a la construcció següent: L'orador es va estendre massa sobre el fet que el secretari eludia aquell punt.

Albert Jané